

עמדות הורים לגבי הלמידה מרחוק בזמן משבר הקורונה

סיכום תוצאות סקר של ארגון ה"ה 23.3.20

סה"כ ענו על הסקר: 621 הורים (75% מהצפון, 13.7% מהמרכז ו 8.9% מהדרום) של תלמידים בבתי ספר יסודיים, חטיבות ותיכונים.

סיכום תוצאות הסקר:

- בשבוע הראשון שלאחר סגירת מערכת החינוך, מרבית התלמידים עברו למידה מרחוק (89%) ואין פער גדול בין חלקי הארץ. יחד עם זאת עולה מהסקר כי במרכז הייתה פחות למידה מרחוק בהשוואה לצפון ולדרום.
- בכל הארץ הייתה ירידה בלמידה מרחוק השבוע (57% לעומת 89% בשבוע הקודם) וגם הפעם במרכז אחוזי הלמידה מרחוק הם הנמוכים ביותר.
- כמחצית מהתלמידים קיבלו עבודות בית הכרוכות בציון וכמחצית לא. גם לגבי נתון זה, המספרים במרכז הינם הנמוכים ביותר, כך שרוב הילדים במרכז לא קיבלו עבודות הכרוכות בציון.
- דעתם של ההורים על איכות הלמידה מרחוק זהה בכל הארץ - כמחצית מההורים חושבים שהיא הייתה משמעותית וכמחצית חושבים שהיא לא הייתה משמעותית או ששימשה כדרך להעסיק את הילדים.
- הסקר מראה כי מרבית ההורים אינם מעוניינים בלמידה מרחוק, כאשר הנימוקים כוללים מחסור במחשבים בבית, רשת אינטרנט בעלת איכות ירודה וחוסר יכולת של הילדים ושל ההורים להתמודד עם החומר הלימודי.
- כשנשאלו אם הלמידה מרחוק מסייעת להורים לעבוד, מעל מחצית מההורים ענו שכן עם רוב גדול בדרום של 57%.

עמדת ארגון ה"ה למען החינוך :

"בשבוע האחרון בעקבות משבר הקורונה הוצגו בתקשורת מגוון עמדות, הן של משרדי ממשלה והן של גופים המייצגים את המורים. לנו היה חשוב, כארגון שנלחם למעלה מ-30 שנה למען שוויון בחינוך, להמשיך ולהשמיע את קולם של ההורים - לבדוק מה ההורים חושבים, רוצים וצריכים.

ניכר כי הלמידה מרחוק במתכונת שבה התקיימה הייתה לא משמעותית עבור ילדים רבים ולא לקחה בחשבון הקשיים איתם מתמודדים ההורים בבית. בבתים רבים כמות המחשבים אינה מספיקה, איכות האינטרנט הירודה באזורי ספר אף היא מקשה על שיטת לימוד מקוונת והמרכיב החשוב ביותר שלא ניתן לו מענה מספק הוא הקושי הרגשי של ההורים והילדים.

על משרד החינוך לשנות גישה ולייצר נוהל לפיו כל ילד יזכה לשיחות אישיות עם המורים שלו, עם הזדמנות לקבלת מענה לקשיים הלימודיים והרגשיים. מאחר והלימוד מרחוק נתקל בקשיים, ראוי לעבור לגישה פרטנית יותר, רגשית יותר המבוססת על קשר אישי בין מורים לתלמידים. בימים מורכבים

אלו, בהם הילדים חשופים במגוון מדיות למידע מפחיד ושגרת יומם של הילדים נפגעת מאוד, עלינו לסייע להם בהתמודדות עם הקושי הרגשי, לא פחות מהתמודדות עם החומר הלימודי".

תוצאות הסקר בפירוט:

- **האם התקיימה למידה מרחוק בשבוע הראשון לסגירת בתי הספר?**
באזור המרכז: כן - 80%, לא - 15%, 5% - חלקי, שיעורים ללא מורה.
באזור הצפון: כן - 92% לא - 8%
באזור הדרום: כן - 91% לא - 8%
- **האם מתקיימת השבוע למידה מרחוק?**
באזור המרכז: כן - 42%, לא - 58%
באזור הצפון: כן - 62% לא - 38%
באזור הדרום: כן 39% לא - 60%
- **האם ניתנו עבודות בית הכרוכות בציון?**
באזור המרכז: כן - 38%, לא - 62%
באזור הצפון: כן - 56% לא 44%
באזור הדרום: כן - 57% לא - 42%
- **במידה והתקיימה למידה מרחוק האם היא הייתה משמעותית מבחינה לימודית?**
באזור המרכז: משמעותית - 49%, לא משמעותית - 30%, בעיקר תעסוקה לילדים - 21%
באזור הצפון: משמעותית - 48%, לא משמעותית - 35%, בעיקר תעסוקה לילדים - 17%
באזור הדרום: משמעותית - 56% לא משמעותית - 30%, בעיקר תעסוקה לילדים - 14%
- **האם אתם מעוניינים בלמידה מרחוק?**
באזור המרכז: כן - 65%, לא - 35%
באזור הצפון: כן - 55%, לא - 45%
באזור הדרום: כן - 53% לא - 47%
- **האם הלמידה מרחוק מסייעת לכם כהורים לעבוד מהבית או לצאת לעבודה במידה ואתם דרשים לעשות זאת?**
באזור המרכז: כן - 41%, לא - 56%
באזור הצפון: כן - 51%, לא - 49%
באזור הדרום: כן - 57% לא - 43%

בין הנימוקים להתנגדות ללמידה מרחוק היו - מחסור במחשבים בבתיים בהם יש יותר מתלמיד אחד, קושי של ההורים לסייע עם החומר ואף איכות אינטרנט ירודה. הורים שילדיהם לא השתתפו בלמידה מרחוק אך קיבלו עבודות בית התלוננו כי היקף העבודות גדול וכי עבודות בית אינן יכולות להחליף

לימודים פרונטאליים. הורים התלוננו על מחסור בתמיכה נפשית והתמקדות יתרה של המערכת בהישגים והשלמת חומרי לימוד.

ציטוטי הורים מהסקר:

"אני לא מעוניינת בלמידה מרחוק כי אני עובדת ולא נמצאת בבית והילדים מאוד מתקשים לבד".

"חלק מהתלמידים גרים מחוץ לכפר ואין להם חשמל או תשתית וקו טלפון. חוץ מזה יש בכל בית יותר מתלמיד אחד. למשפחה עם הרבה ילדים אין את היכולת לספק לכל ילד מחשב בבית".

"הרבה מהשיעורים שהיו לא התאימו לכיתה א (השיעורים היו לכיתה א וכיתה ב) ולכן הבן שלי נכנס למצב של תסכול ושעמום כי הוא לא הבין את משמעות הדברים והיה צריך ליווי צמוד".

"תמיכה רגשית והבנה למצב הקיים ולא להעמיס על התלמידים"

"ללמד איך להתמודד בבית עם המשפחה במצבים כאלה"

"המערכת הייתה צריכה להיות מוכנה יותר למצבי החרום ולמידה מרחוק מבחינה טכנית ותרגול לילדים וצריך לקחת בחשבון אצל משפחות מרובת ילדים הציוד הטכני לא מספיק לכולם וגם אני חושב שתשתית האינטרנט לא עומדת בלחצי תקשורת בשיא הפעילות."

על ארגון ה"ה למען החינוך:

עמותת ה"ה פועלת למעלה משלושים שנה למען שוויון בחינוך ולצמצום פערים בין פריפריה למרכז בחברה בישראל. הארגון מכשיר קבוצות הורים, מפעיל קו-חם להורים וילדים בתחום החינוך, מעניק ייעוץ משפטי, מלווה הורים לוועדות השמה וועדות ערר ושילוב, עד למציאת פתרון הולם עבור הילדים. עמותת ה"ה הוקמה בשנות ה-80 על רקע פערים ניכרים באיכות החינוך אשר קיבלו ילדים, על בסיס סוציו-אקונומי, השכלה ומוצא ההורים. למרבה הצער, עד היום הבדלים אלו מכתיבים את סיכויי של ילד לזכות בחינוך איכותי ולהצליח. מחקרים מוכיחים כי הורים מעורבים, פעילים ומאורגנים מהווים מנוע מרכזי בשיפור החינוך. לכן ה"ה מכשירה, מלווה ותומכת בהורים מאוכלוסיות מוחלשות כדי שישתלבו בתהליך החינוכי וביצירת סביבה תומכת בחינוך בתי הספר ובבית. מאז הקמתה מעורבת ה"ה בפעילויות חינוכיות חברתיות שמנגישות להורים בפריפריה הכלכלית-חברתית את זכויותיהם ומקנה להם מיומנויות לפעול כסוכני שינוי בקהילותיהם